

Erasmus, Desiderius
Herasmi Rotterodami Silva carminū antehac nūop̄ imp̄ssorū

Desiderius Erasmus

Silva Carminum

Herasmi· Roterodami·

Silua carminū antehac nūq̄ impressorū.

Satyre tres.

¶ Satyra prima in errores hoim degenerātiū et ꝑ sūmo celestiq3 bono varias falsorū bonoꝝ species amplectētiū.

¶ Satyra secūda In iuuenē luxuria defluentē atq3 mortis admonitio.

¶ Satyra tercia in diuitē auarū.

Metrū phalenticū de ſūmo.

Apologia Herasmi sub dyalogo lamētabili assūpta aduersus barbaros q̄ veterū eloquentiā cōtem nūt et doctā Poesim derident.

Guielmi Goudani.

Prosopopeia Hollandie. bello penuria morbo factioib⁹ iamdiu vexate de suorū calamitate lamētantis.

.M. Reyneriꝰ Snoy lectori Salutē.

Habes candide lector primã feturã in Herasmi Roterodami viri vndecũq; doctissimi: Quũ Steynico rure Canonicũ regularē agēt has ingenij sui primitias admodũ adolescens (nōdũ annũ agebat vigesimũ) felicissimo auspicatu delibauit atq; prelu sit: Eximiã animi indolem p̄coci suffragãte ingenio palestre Poetices desudatioē et instruēs et exprimēs Indidē Guielmus noster Goudanꝰ vt alter Theseus cũ Herasmo suo in Steynico rure (vbi ꝓfessione Canōici erãt regulares) ãnis ferme decem cōuixit haud mīore aīorũ obseruãtia atq; studiorũ silr̄itudīe Profecto felix Steynicũ illud rus religioē et doctrina cōspicuũ qd hos educauit alũnos de litteraria rep. optime meritos quosq; omnis est admiratura posteritas. Vtroq; dicēdi genere (qd inuētu rarũ) adeo absoluta itēq; elaborata suorũ igeniorũ monumenta reliquērũt. vt suffragiũ Minerue emeritos oibꝰ in cōfesso est: Vter palmariã operã nauauerit hisce pauculis poematũ eorũ lucubratiũculis candide lector (vt voles) ꝑ arbitratu percēse Nã tibi suffragiũ supposĩtēs palliũ trahit nemo Sedulo si perlegeris haud facile diiudicatu estimabis Hoc carthaceo munē te donaꝰ ꝓpediē plura accepturꝰ si hec equi boniq; consulueris Sin minꝰ susq; deq; habēdo in spōgia (vt aiunt) icũbēt

Vale.

¶ Herasmi Roterodami.

¶ Satyra prima in errores hominum degenerantium et a summo celestique bono varias falsorum bonorum species amplectencium Incipit.

Heu quantum cece mortalia pectora noctis
Heu quam terrigenas noxius error habet
Vera quibus cum sint et celica danda: prohemium
Invigilant vacuus anxietate bonis
Nec summum novere bonum quo fluxit ab orbis
Quicquid inest pulchri quicquid in orbe boni
Ecce sed hic stigiis admotas effodit umbris
Condit et effossas insaciatus opes
Mollibus hic studet illecebris indulget amori
Blandaque mortifere gaudia carnis amat
Ambitione tumens fasces petit ille superbos
Et querit summum summus habere gradum
Est quem sydereos iuvet apprendisse meatus
Et rerum causas edidicisse novas
Hic petit hoc/ ille illud/ agit sua quemque libido
Navigat et ventis in freta quisque suis
Quo raperis mortale genus vacuoque labore
Dona quibus pereas quid peritura legis?
Que (cedo) cum stolidis tibi sunt commertia terris
Cui celum patria est cui pater ipse deus?
Queris in exilio/ patrio tibi condita celo
Non hic quas sequeris inveniuntur opes
Quid per squamigeros saxosa cacumina pisces
Sectare/ et leporem per freta vasta vagum?

Queris et in sterili stanētia mala salicto
Queris incultis fertilis uua rubis
Gaudia nec quicqȝ reperire qđ ãgeris illic
Nil nisi meroꝛ ubi est nil nisi planctꝰ ubi est:
Et qđ amas molles luctꝰ in carcere lucus:
Nil nisi (crede michi) flebile mūdꝰ habet
Et bona te quoꝛū vexat male sana cupido
Hec tibi (si credis) nil bonitatis habēt
Sed que te totū tegit ignoꝛātia veri
Hec bona cū non sint / ut videātur agit
Quin mage veroꝛū sūt hec symulachꝛa bonoꝛū
Et fallax oculos fascinat umbꝛa tuos
Gaudia nōne vides stimulis viciātur amaris:
Vertitur in lachrimas risus et iste graues
Mixta laboꝛe quies nulla est sincera voluptas
Nec diuturna nichil anxietatis habens
Et quid opes / qđ honoꝛ / qđ purpura / qđ dyadema:
Quid nisi sūt animi pondera pulchꝛa tui:
Adde q̄ ista leui foꝛtune agitata tumultu
Fallant / et dominis sint male fida suis
Hec bona carpis homo multo nocitura periclo
Nulla sed est sūmi sollicitudo boni
Nulla dei / sed cuiqȝ deus sua dira cupido
In mala quisqȝ suꝰ quo trahit erroꝛ abit
Jam tandē resipisce precoꝛ radysqȝ receptis
Hāc noctē ex oculis discute queso tuis
Sursū duc oculos illic patriāqȝ patrēqȝ
Suspice quo mētē quo tua vota feras
Illic cerne tui generosos sanguinis ortus
Illic cerne animi semina prima tui

Non es cui indigena stolide licet incola terre
Celicā ꝓgenies ethereūq3 gen⁹
Conditor ignifluo ꝓcedis cui⁹ ab ore
(Quid mai⁹?) statuā te vocat ipse suā
Ergo homo terrenis q̄d inheres degener istis
Oblitusq3 dei nec memor ipse tui?
Terrea terrigenis age linque caduca caducis
Tu pete perpetuas non moritur⁹ opes
Sydera scande leuis et inertes despice sedes
Jam pudeat collo sustinuisse iugū
Est illic q̄d ames est illic rite q̄d optes
Illic sūt votis oīa plena tuis
Gaudia vera illic et amari nescia luct⁹
Et placida est nullo mixta labore quies
Pax secura. ꝓcul strepitus belliq3 tumult⁹
Et mundā que non attenuent opes
Inuidie secur⁹ honor / et gemmata sceptra
Ignib⁹ astrigeri splendidiora poli
Deniq3 cūctorū finisq3 et origo bonorū
Ut videas aderit vt potiare / de⁹
Quod si nulla mouet tātarū gloria rerū
Nec capiūt aīmū premia tanta tuū
Vindicis extimulent saltem tormēta gehēne
Quē nō ducit amor vel trahat ipse timor
Suspicere ethereū si mole vetaris olimphū
Saltem tartaree despice regna stygis
Aspice q̄3 maneāt sceleratos horrida manes
Supplicia: etern⁹ q̄s herebi ignis edit
Quos pendāt breuib⁹ ꝓ lucrib⁹ aspice luctus
Quorū hic in vitijs mortua vita fuit

Vita manet / fugiat ne senii spe malorū
Sed moro morte carēs temp⁹ iocē pterinat
Aspice q̄ʒ rapido voluāt tempora lapsu
Quā veniat celeri mors inopina pede
Dura heus conditio nimiū miserādaqʒ: pādat
Altera vt alteri⁹ mors tibi mortis iter
Nostra sed vt video surdis canit aurib⁹ ista
Musa: leuis monit⁹ dissipat aura meos
Quid causa stolidis mortalib⁹ obstruit aures
Colligo: lumib⁹ iam liquet illa meis
Quippe sibi durā pmittūt fallere mortē
Sperāt ppetuos viuere posse dies
Hic iuuenis valido fidit temerari⁹ euo
Diuicijs locuples nititur ille suis
Fallit purpureos inuicta potencia reges
Acriús ergo michi q̄sqʒ monēd⁹ erit

Satyra secūda in Juuenē luxuria defluētē atqʒ mortis admonitio.

Stulte q̄d imbarbi spē tu tibi fingis ab euo
Et gaudes tremulos iā pcul esse dies
Longeue numerās restantia tempora vite
Et spondes capiti tempora cana tuo
Luxibus interea iuuat indulgē cupitis
Gaudia lasciue carnis amica sequi
Dextra (iquis) dū fata sinūt dū floreat etas
Pascam⁹ placidis mollia vota modis
Assint leticie choree cōuiuia lus⁹
Plaus⁹ cōplexus basia grata Ven⁹

Gaudia⁊ et Veneris tenerique cupidinis ignes
Assint innumeris ludicra mixta iocis
Tibia nec desit/assint citharequ lyreque
Cura doloreque pcul tristia cūcta pcul
Ut curēt superis pmittite cetera diuis
Et stimulet uacuos sollicitudo deos
Otia nos tenere pagam⁹ blanda iuuēte
Tradat̄ tumidis noxia cura fretis
Utamur (ne frustra abeat torpētib⁹) euo
Dū vernet primis leta iuuēta genis
Dic qd arūdinee infelix innitere canne
Qua scissa pereas qua recidente cadas?
Tu ne iuuētuti fidis male sane fugaci
Qua nil mobili⁹ maxim⁹ orbis habet?
Illa notho leuior/celerique uolucrior euro
Labilior liquidis quas habet hebrus aquis
Ocior emissa neruo crepitante sagitta
Illa magis veris flore caduca noui
Vanior et nebula et tenui fallatior umbra
Et niue que in liquidas sole tepescit aquas
Queque secat mediū pnicior alite celū
Flos uelut illa viret ut leuis aura perit
Illa perit tenuis rapitur ceu fum⁹ ī auras
Et standi nullā seruat amata fidē
Si leuis autor ego/natura disce magistra
En docet illa breues temporis esse vices
Aspice purpureis ut hum⁹ lasciuiat ōnis
Florib⁹/in campos ver ubi molle venit
Luxuriat vestita suis cū frondib⁹ arbor
Et rediuiua nouis cingit̄ herba comis

Mollia sāguinei pingūt violaria partꝰ
Induit placidis aspera spina rosis
Multicolore nitēt densissima gramina flore
Deniqꝫ resplendēt cūcta decore nouo
At mora grata/cadūt redolentia tēpora veris
Et ꝓperat nimbis horrida bruma suis
Jam neq; prata virēt meret sine frōdibꝰ arbos
Et ponit virides lāguida silua comas
Jam nō purpurei pingūt violaria flores
Jā riget elapsis aspera spina rosis
Turpes difficilesq; sui sine gramine campi
Atq; oīs subito flosq; venusq; cadit
Hic sic flos eui sic sic male blanda iuuēta
Labitur heu celeri non reditura pede
Tristior inde ruit ac plena doloribꝰ etas
Inde subit tremulo curua senecta gradu
Et grauibꝰ curis et tristibꝰ aspera morbis
Luctibꝰ et centū cōglomerata malis
Hec tibi temporibꝰ canos sparsura capillos
Hec tibi pendētē contrahet hyrta cutē
Corpora tū subito linquet moribūda voluptas
Omnis et ingenij visq; calorq; cadit
Forma perit/pereūt agiles in corpoē vires
Et rosa purpureis excidit ista genis
Findit ānosis subito frons aspera rugis
Decrescūt oculis lumina fusca cauis
Pro mēto fit lene caput/fis simia tandē
Ignotusq; tibi dissimilisq; tui
I modo confide infelix iuuenilibꝰ ānis
Et sponde votis gaudia longa tuis

Si tamē et saluā tribuent egisse iuuētā
Maturosq; sinēt fata uidere dies
Sed gaudet tenere fera mors primordia vite
Sepius atq; ortus presecuisse rudes
Lurida tartareis circūuolat ōnia pennis
Quā circū tenebris nox spaciosa cauis
Mille neces circū / et morbi genꝰ ōne tremēdi
Mille huēris succo spicula tincta nigro
Dentibꝰ infrendet horrēdū semper acutis
Insanā cupiens exsaturare famē
Hec te letiferis sequit᷑ metuēda sagittis
Hec sequit᷑ laqueis insidiosa suis
Parcere nec forme nec partē gnara iuuēte
Sed uorat imbarbes insaciata genas
Quid dubitas male sana meis cōfidē verbis?
Sis vel luminibꝰ credulꝰ ipse tuis
Nōne vides passim ut pereāt iuuenesq; senesq;?
Feruidꝰ effeto cū genitorē puer?
Hic perit ante diē clauso pregnātis in aluo
Sarcophagū misere viscēa matris habēs
Ille cadit dulci genitricis ab ubere raptus
Hic infans morit᷑ / tollitur ille puer
Multos iam calidos medijs a luxibꝰ ecce
Abrūpit iaculis mors truculēta suis
Tū dic vane iocis adolescēs dedite vanis
Gaudia carnis ubi pristina / luxus ubi?
Spes ubi q̄so modo longeue p̄sca senecte
Tēporaq; in seros iā numerata dies?
Oīa nōne breuis subito necis abstulit hora?
Non sequit᷑ dn̄m gloria vana suum

Cūcta leuis nebule vanisq; simillima sōni
Effugiūt: vt iam nulla fuisse putes
Et tu ꝑpetuis liuor? crimina flāmis:
Mitteris in stygios flebilis vmbra lacus
Clauditur hoc mūdi leuis oblectacio fine
Et sequitur risū eterna querela breuē
Ergo age dū liceat tibi cōsule / nautica sera ē
Fluctib? elisa sollicitudo rate
Sed prius ac veniat venturā ꝓspice mortē
Sic facis vt veniat nō metuēda tibi

Satyra tercia in diuitem auarū
Tu quoq; nescio qua rerū spe lusus inani
Cogis auare tuas insaciat? opes
Nul? et ipse vitā tibi spōdere beatā
Tātū si votis archa sit equa tuis
Hinc dom? hinc teneri cara cū cōiuge nati
Linquūtur / patriū linquitur ergo solū
Queritur eoo quecūq; est ꝓxima soli
Quecūq; occiduo terra sub are latet
Temnūtur scopuli et ratib? metuēde carybdis
Temnitur ymbriferis acta ꝓcella nothis
Mille per vndarū / per mille pericula terre
Per phas perq; nephas ꝑ necis ōne gen?
Queritur innumeris nocitura pecuia curis
Queq; queat dominū perdere parta suū
Stulte qd attonita refugis noua noīa fronte?
Lumina cur tollis cū nocitura legis?
Hac nichil est (neq; ei mirere) nocēti? mq̄
Seui? haud vllū stix dedit atra malū

Ipsa est cūctorū genitrix et alūna malorū
Fomētū vitij/seua nouerca boni
Illa pēgrinos pma intulit horrida mores
Primaq3 vipereū sparsit in orbe malū
Hec docuit tacitis aliena capessere furtis
Cognataq3 feras tingē cede man⁹
Suasit adulteriū/piuria/bella/rapinas
Lenonē illa facit/pstibulum illa facit
Sic facit illa suo malefid⁹ amic⁹ amico
Secreta p3 ne uider censeat illa facit
Illa docet seuas miscere aconita nouercas
Illa beat reprobos/deprimit illa pios
Scisma aurū parit/ambitio q̄q3 nescit auro
Iurgia/pditio/liuor/et ira nocens
Illi⁹ hūanos cecat caligine sensus
Allucinatq3 oculos insaciata fames
Hac Achar populo dominū succēdit hebreo
Hac Giesi lepra ceu niue tect⁹ abit
Ipsa philisteo Sāpsonē prodidit hosti
Cōiuge delusos ingeminātē dolos
Hac quoq3 tu inocui seuissime vēditor agni
Complexo medi⁹ guttura fune crepas
Et qd cūcta ferā: hec est tocius vna vorago
Criminis. inferni ianua/mortis iter
Id quoq3 natura didicisse docente licebit
Que tāto nocuas obice clausit opes
Surgē flaua Ceres precepta parētib⁹ aruis
Letaq3 pampineo palmite vina fluūt
Et mala i pandis flauescūt mollia ramis
Diues mille palam munera fūdit hum⁹

Ast natura olim cũctarũ pꝛeſcia rerũ
Noxia terrigenis dona latere iubet
Terre viſcerib⁹ nocitura recondidit auri
Pondera: et obſcenas in ſtyga merſit opes
Gēmea marmoreo latitare ſub equore ſaxa
Juſſit: et obſcurũ gurgite clauſit iter
Nec latuiſſe licet ꝗ̃tũlibet abdita: auari
Effodit e latebris impꝛoba cura ſuis
Quo nõ dira fames? ſtygias penetrat̃ ad vmbras
Jnq; ꝓcelloſi pergitur ꝑ ma freti
Pꝛomũt̃ tecti p̄cioſa pericula cenſus
Perniciẽs hoim̄ materieſq; mali
Mentioꝛ at foꝛſan/ ſed tu q̄ cõmoda lucris
Experiare miſer ꝓfer (amabo) tuis
Nulla reoꝛ niſi foꝛte tuas tu cõmoda curas
Dixeris/ et q̄d eni q̄d (niſi cura) tuũ eſt?
Arca beata q̄dẽ/ miſerũ te copia rerũ
Strãgulat: inumeris accumulata malis
Sollicito queſita metu querẽda fatigat
Curis te miſerũ ſpeſq; metuſq; pꝛemũt
Lux eſt/ aſſiduo mens anxia fluctuat eſtu
Nox venit/ ipa quoq; eſt irrequieta quies
Nec tam crediderim Ticij derodere fibꝛas
Vltura: q̃ pectus impꝛoba vota tuũ
Vt iam haud imerito diues vocere miſerq;
Jlle velut quõdã perdit⁹ ere Mydas
Omnia cui ꝗ̃uis fuluũ vertant̃ in aurũ
Vota tamẽ votis damnat auara nouis
Moxq; poſus opes ſiluas et rura colebat
Grande docens opib⁹ grãdib⁹ eſſe malũ

Vnde ep ingētē congesta pecunia cura
Nec sopire famē nec releuare potest
Auri dira sitis crescit crescentib⁹ archis
Et cū iam tulerit plurima/plura cupit
Vtq̧ solū ōne salū in sinuosā congerit aluū
Vndiq̧ collectis non saciat aquis
Nutrit et vt pinguis rapidas alimonia flāmas
Noxia sic auido crescit edendo fames
Quid iuuat imenso dirūpere scrinia censu
Cū satis eē qđ ē nesciat ipse sibi?
Omnis eget cupid⁹ nec habet qđ habet. sꝫ et ipās
Inter opes medias degit auar⁹ inops
Esurit/et plenis patitur ieiunia mensis
Irritant rabidā fercula visa famē
Non secus ac refugis cruciatur tantal⁹ vndis
Et sitit in medijs guttura siccus aq̄s
Ille velut ieiuno q̄ deuorat omnia ventre
Et ꝓprios artus insaciat⁹ edit
Ergo qđ argētū quid inutile congeris aurū
Perdite. qđ dominū non beat imo grauat?
Loraq̧ qđ capitis innectens vincula collis
Te seruū statuat q̄ modo liber eras
Seru⁹ enī est ille rerū michi crede suarū
Obsceno q̄cq̄d victus amore iacet
Custos non domin⁹ nec habet sed habet ab illis
Nilq̧ in eis diues iuris auar⁹ habet
Nox etenī volucrē fortuna reuoluerit orbem
Que tua sūt hodie/cras subito hui⁹ erūt
Teq̧ Irū et ipso faciet lux vnica Creso
Plen⁹ eras opib⁹/iam moriere fame

Finge sed īmensas votisq̄ capacib⁹ equas
Et sic stabili finge manere gradu
Quid tū cū veniet mors meta nouissima rerū?
Defunctū faciles iam ne sequēt opes?
Quid tū cōtulerit largarū copia rerū?
Tartara tu nud⁹ nec reditur⁹ adis
Sudoresq̄ tuos pegrinus deuorat heres
Te velo in tumulū vix comitante breui
An te forte putas non exorabile fatū
Mortis et extremū fallē posse diem?
Posse puta: sperare licet si tempora quedā
Inuenias opib⁹ perpetuasse suis
Et si qd Crasso si quid sua copia Creso
Profuit: et cineres ille vel ille fugit
Si mors felici Salomoni seua pepercit
Si non et phrigiū Laomedonta tulit

¶ Finiūt Satyre.

Apologia Herasmi et Cornelij sub dyalogo lamentabili assumpta aduersus barbaros qui veterum eloquentiam contemnunt et doctam poesim derident. Tres primi versus Asclepiadei sunt Quartus est Glyconius.

Herasmus.

Hacte sola michi quem dedit agnitum
Nuper fama tui splendida nominis
Dictis docte tuas me sine paululum
Aures questibus impleam

Mille tetros numeris frater ab ordine
Scribendis calamos cunctaque carmina
Cogit liuor edax ponere prhdolor
Jam pridem posui quidem

Et hoc sacra Joui non fero limina
Non secreta diu visa michi domus
Doctum qua viridis laurus ornet caput
Reieci procul omnia

Demum nulla michi pieridum sacros
Collustrare choros non bifidi iuga
Montis cura fuit visere/denique
Non amnes helyconios

Dixi musa vale non sine lachrimis
Et tu Phebe pater perpetuum vale
Olim nostra quies noster eras amor
Te nunc desero non volens

Cogit liuor edax diua poemata
Quod norunt minime collacerantium
Cogit sed pudor est) archadie cohors
Jam stellis numerosior

¶ Hec semper stimulis acta ferocib⁹
Priscis chara (nephas) carmia seculis
Facūdā qꝫ stilo calliopem tumens
Indignis pedibus terit
¶ Doctos illa viros iuidie nigris
Incandens facib⁹ dente venefico
Nūqꝫ (crede michi) rodere desinit
Nūqꝫ carpere desinit

¶ Cornelius.

¶ Hec mecū tacitus sepe reuolueram
Cōmuni cupiens mesticia vicū
Diue qui cythare carperet iuidos
Te letor comitem michi
¶ Obstringit (fateor) me vehemēs dolor
Plenos barbarie et pectinis emulos
Mecū queso Iouis plangite filie
Nam fletū locus exigit
¶ Sacris turba modis inscia detrahit
Contemnēs placidos Castalidū sonos
O sensu vacuū vel cerebrū caput
Musa (dū reprobas) eges
¶ En confert furijs. mitigat asperā
Cordis seuiciam. demona cōprimit
Tu qum sis similis carmina dilige
Placantē repetens lyrā
¶ Sed iam tanta tui pectoris abdita
Inuasit rabies omne premēs iecur
Vt nec peonia dispereat manu
Nec speranda tibi salus

¶ Eheu quam miser es qui tibi cõgrua
Contemnẽs reducis dona malagmatis
Corrodis medicũ. nũ medicabere?
Non viuꝰ capies necem
¶ Cur torquere (cedo) dũ canimꝰ miser?
En scribens galatis Paulꝰ apostolꝰ
Infert Meonij diua poemata
Fedantẽ reprobans gulã
¶ Quin et moricanis sepius in libris
Aptant laurigeros ecclesie modos
Doctores nitidi scematibꝰ stili
Lucas Iheronimꝰ Leo

¶ Therasinus.
¶ Et quid? nõne tibi iusta videbitur
Urgens causa stilũ? nõne per õnia
Dixi vera comes? vera per õnia
Dixi: te quoqꝫ iudice
¶ Nusqꝫ grãdisonã Uirgilij tubam
Nusqꝫ blandisonã Meonij lyrã
Nusqꝫ (crede michi) compta Papinij
Audis carmina concini
¶ Docto Flaccus vbi queso poemate?
Seu Lucanꝰ vbi qui generi necem
Scribens pindarico cõcrepat organo
Sordent heu sine nomine
¶ Phebee regio lucis in ambitu
Olim nõ viguit nec fuit insula
Per quas nõ ierat conscia carminũ
Pulchro Calliope pede

¶ Indus labra tumēs et cute decolor
Qui Phebū liquidis aurea fluctib⁹
Primus pgredit cornua cernere
Tollentē soluit modos
¶ Nouit Thespiadū carmina Gadiū
Tellus occiduis prima solib⁹
Et postrema suos tergere pulueres
Spectans oceano diem
¶ Et quid plura ferā: nouit et vltia
Thyle nec vacua sub stige pallidi
Manes despiciūt carmīa: testis est
En vates Rhodopeius
¶ Is raptam numeris Euridicen querens
Mulcebat placidis infera cantib⁹
Cōmouisse ferūt tartareū caput
Plutonē cythare modis

¶ Cornelius
Plus dicam. rapidis strymona fluctib⁹
Spumātē numeris flexit Eagrides
Audit⁹ superis manib⁹ īsuper
Sedem cōmeruit poli
¶ Vates Sithoni⁹ nuper Apolline
Cōpertā genito dante sibi lyrā
Traxit percutiens pectine barbiton
Siluas et nemorū deas
¶ Aduenere fere cantib⁹ excite
Contractisq; iubis colla ferocia
Sūmittūt manib⁹ dū canit Orpheus
Mansuescūtq; viri iugo

¶ Paſtus ĩnemorẽ tardat et alitem
Eſcas dũ ſoboli querit amabili
Suſpenſiſq; volis captat in ethere
Argutos cythare modos
¶ Auget dicta ſtupor veliuolam ratem
Immotã validis tractib⁹ õniũ
Plectris elicitũ ſoluit a littore
Ad puppim veniẽs mare
¶ Plus dicam ſuperos regnaq; pallida
Idem blandiſono gutture carmĩa
Placauit recinẽs et Siſiphi graue
Fixit cõcrepitans onus
¶ Ad ſacros venio cõmemorãs libros
Victor fit Gedeon dũ reſonat tuba
Et Dauid Saulem carmine mitigat
Et flãmas poſuit rogus
¶ Hec ut rite prodem cantib⁹ õnia
Placari recito proh genio fruẽs
Tãtũ deſipuit pergat ut indita
Demens ſpernere carmĩa.

¶ Herasinus.

¶ Quid nivea refers ꝓh dolor et pudor
Ipſis cõſtat homo crudior inferis
Flecti dulciſono carmine nõ valet
Sed dulces refugit modos
¶ Nũq; quietã deſinit inſequi
Torua bile lupis peior edacib⁹
Et que plumifera paſcit undiq;
Preda ſeuior alite

¶ Cōculcata iacent docta poemata
Luuenē pegasei Calliope chori
Iam neglecta locis exulat oīb⁹
Rupes incolit īuias

¶ Regnat barbaries horrida regia
Sublimis solio ridet Apollinis
Artē laurigerā carmīa rustic⁹
Docto barbarus imperat

¶ Et quod cūcta meis crimina ꝓsequar
Stultorū numeris? ante diem puto
Omnes syderiū luminib⁹ polū
Vesper subripiet michi

¶ Nec si quot placidis ignea noctib⁹
Scintillant tacito sydera culmine
Nec si quot tepidū flante fauonio
Ver suffundit humo rosas

¶ Tot sint ora michi tot mouea sonos
Nūq̄ (crede) tamen sufficiā queri
Quātis pressa diu sacra poemata
Hoc seculo iaceāt malis

¶ Hinc venere michi tedia carminū
Vates pars anime nō tenuis mee
Hinc inq̄ studiū destitui meū
Musarū tepuit calor

¶ Cornelius.

¶ Quod nūc Aonidū negligit chor⁹
Hoc vesana facit mēs sine litteris
Insanire putent carmina q̄ canūt
Ridens ac digito notans

¶ En rara inuidiā ꝓuocat ars sibi
Sed vincet superans. cedite pallida
Confecti macie ponite turgidū
Fastu liuor edax caput
¶ Dic quecūqꝫ voles: dūmodo carmīa
Oblectare suo nos ꝑꝑet ēt sono
Tu ride (nichil est) pluris habebimur
Et frons excipiet decus
¶ Buccis parce tuis hactenꝰ inuide
Nil sacris dedimꝰ carmīs edibꝰ
Sed iam sceptra michi Dauidis in vicē
Melchor de spolijs feram
¶ Gomer debelaijm cōiugio fruar
De scorto generās israhel īclitū
Quo semen domini pulchriꝰ emicet
Dulci Ipbetridū sinu
¶ In nos ore fero liuide garrias
Consumēs ꝓprios inuida sinꝰ
En sūmos sequimur per studiū viros
Nec sentit pulices equꝰ
¶ Nostro sub studio plus cruciabere
Vel nūc destituas carmīa persequi
Ne cantarꝰ eas carmīe pessimo
Confusas referens genas
¶ Quod si persistiteris nostra ciconia
Tantū feda potes rostra reducē
Serpentes comedas per nemꝰ aspidū
Nec sacras aquilas vora ¶ Therabmis
¶ Nūc olim calamos vt Rhodepeios
Musā nō aliter (crede michi) meā

Tu Tyrichius hic alter in omine
Torpi nros animos moues
¶ Sacrarū rediijt meonidū calor
Et quā sepe dolens mestaq; reppulit
Nūc (q̄ q̄z tenuis) musa tamē mea
Exultans repetit lyram
¶ Et q̄s tere fuit leticie mod?
Cum post dicta dee grandia deiq;
Versus dulcisonos lumine cādido
Vates o aspicerem tuos?
¶ Ingens fama q̄dē: sed meritis minor
Ingēs fama q̄dem indice me tamē
Vincūt et fateor carmīa gloriā
Et docti numeri tuā
¶ Reddis Virgiliū versib? alterū
Seu prosā libuit texere liberā
Jam prosa fateor Tulli? alter es
Tantū scripta placēt tua
¶ Ceptos ergo precor pergito tramites
Nostri nō tenuis gloria seculi
Et spes vna mei flāmaq; pectoris
Vatū reliquie priū
¶ Aspirent studijs Pierides tuis
Te nobisq; diu fata superstitem
Seru[illegible]et spacij stamina plurimi
Producat Lachesis tibi
¶ Et cū lethific? te tulerit dies
Nobis perpetuū tu nichilominus
Preclari titulis ora per oīm
Viues ingenij. vale

¶Ad lesbiũ Metrũ phalenticũ hendecasyllabũ.
¶De Nũmo.

Ut q̃cq̃d cupis assequare lesbi
Non magnos opus est paras patronos
Si turget rubeis crumena nũmis
Nũmo nõ melior patron⁹ ullus
Sin vero tibi desit ille tutor
Neq̃ q̃ꝫ (michi crede) amice lesbi
Facũd⁹ Cicero patrocinetur.
Persuadet citius nichil beata
Impetrat citius michil crumena
Hac q̃dcũq̃ꝫ voles eris repente
Facũdus/generosus/atq̃ꝫ bellus
Inuict⁹ sapiens amabilisq̃ꝫ
Hac et consul eris et imperator
Hec te si cupies deũ creabit
Equabitq̃ꝫ Ioui/sed ut tumẽtes
Cessabit loculos grauare nũm⁹
Fies rurs⁹ eras q̃d ante lesbi
Tam grat⁹ venies tuis amicis
Quã p̃mũ puto parsimoniarũ
Aduẽtare diem hijs madens lagena
Quos et semper olens iuuat culina
Sic sic dũ loculos habere lesbi
Cessas: desinis esse charus. era
Desisti dare: desysti amari

¶ Guielmi Goudani.
Canonici diui Augustini in Stein Theologi ac Poete Clarissimi.

¶ Prosopopeia Hollandie bello penuria morbo factioibus iamdiu vexate de suorū calamitate lamē[tantis].
tantis.

Nox erat et fessū me mollia strata tenebāt
Vicerat et facilis sopor artus
Ante oculos cū clara meos Hollandia stabat
Credere non dubitauerit vllus
Hei michi qualis erat q̄tū distabat ab illa
Que viguit pulcherrima quōdam
Hei michi qualis erat stabat laniata capillos
Cesaq₃ pectus/cesa lacertos
Has michi cū lachrijmis visa est depromē voces
Quas gemitus rupere frequētes
¶ Succubui tot victa malis lassata gemēdo
Jam misere michi pectora anhelāt
Jam nostri largis fluuij sūt fletib⁹ aucti
In lachrymā sāguis fluit ōnis
Diuitie cecidere mee: cecidit bona rerū
Copia/bellorū feritate
Horrida iāpridem totā me torret egestas
Atra fames iam regnat vbiq₃
Quacūq₃ ingrederis credas occurrē manes
Ora modis sūt pallida miris

Auribꝰ oploꝛat gnatoꝝ̄ turba paternis
Tota effusa est fletibꝰ vroꝛ
O quid agat pietas? q̄d agat pater atq̄ maritꝰ?
Pane caret quē poꝛrigat oīni
Soluit coꝛda grauis doloꝛ / inserpitq̄ medullis
Ingens surgit pectoꝛe flāma
Pꝛopꝛia nil tangūt mētē mala / posse pusillis
Gnatis cū genitrice mederi
Emptū moꝛte velit lachrijmas spectaꝛe suarū
Haud quaq̄ tolerabile visū est
Ille petit campo bacchas lapidosaq̄ coma
Decutit alter ab arboꝛe glandes
Hic ꝑperat vitā iamiā fugisse parātem
Gramine ac radice moꝛari
Pars fessi medijs ah ꝑcubuē plateis
Fessi animas egere sub auris
Multa sapoꝛiferis iuncta cadauera lectis
Moꝛs sonū dedit atra perhēnē
Non audituras q̄d vociferaris ad aures?
Eternꝰ sapoꝛ occupat illas
¶ Orbibꝰ heu medijs ceu castris Martia fulgēt
Signa: micant domibꝰ clijpeoꝝ̄
Fulgura / iā vacuis argēto iam spoliatis
Lance sua rutilanteq̄ pelui
Tartareis volitat pēnis metus oīa circū
Et comitē trahit ille tumultū
Ferrate cursāt ceca sub nocte cohoꝛtes
Armarū sonitu oīa plena
Tecta beant clamoꝛe virū / clangoꝛe tubarū
Nec nō femineo vlulatu

Ceditur hic pbr̄ festis thalamis icautꝰ inermis
Sub miserāde cōiugis ora
Ille tremēs capit arma manu/ ruit obuiꝰ hosti
Sed sūptis moriturꝰ in armis
Capti alij paruloq; foro ferienda iubent
Tendere seue colla securi
Frangit̄ et laqueo guttur: trūcata leuāt
Nercio q; corpora malis
Sūt qbꝰ (ah crudele artus i frusta secāt
Non sat penas morte dedisse
Dux age metantes circūduc lumina muros
Hic spectacula dira videbis
Solibus et ventis pendēt atq; ĩbribꝰ armis
Cissaq; pectora nigraq; crura
Ecce vel ora virorū p̄acuto stipite fixa
Horrendo ora fluētia tabo
Me miserā vt vereor fama vulgāte loquaci
Talia ne iam nouerit orbis
Incipiā merito regio trux barbara dici
Et scelere ante īmanior ōnes
¶ Euheu diductis mea squalēt arua colonis
Hirta īcultaq; plena ferarū
Nullusq; qui pigues glebas īuertat aratro
Fenoraq; segetū metat ampla
Non iam grex letis distentꝰ obambulat herbis
Non rapidus grex cursat equorū
Cū pecore et stabulis equātes oppida pagos
Depopulatur et horrea Mauors
Sepe latro spolijs tardus per rura vagat̄
Hos necat/ hic incendia miscet

Captiuūq; pectus trahit̄ pecorisq; magister
Et cōiūx / crepitat casa flāmis
Parua queror densa arma strepūt ualideq; phalāges
Multa per agros pugna necesq;
¶ Nec min⁹ interea est infectus sāguine pont⁹
Proh quot fluct⁹ corpora voluūt
Hic fragor hic mors seua furit / hic feruida bella
Bella forent ceu cetera nusq̄;
Pars gladijs perfossa ruit pedibusq; rotat̄
Spumāt multo transtra cruore
Huic iaculis aīa excutitur: de puppib⁹ altis
Excidit hic ꝓtractus in vndas
Collapsusq; inter quassantes ille carinas
Omnia fractus discrepat ossa
Grandia saxa volant fragiles vlulāte sub ictus
Dant gemitū tabule fit hyatus
Fit via vi: potoq; mari (miserabile dictu)
Sorbent nauisq; viriq;
Postq̄ inclinato cedit pars altera bello
Tū vero noua diraq; cedes
Nulla salus victis fugiendi nll'a potestas
Seua vias mors obsidet ōnes
Victorē aspicias ratib⁹ seuire cruētū
More lupi grassantis ouili
Quid sperent quid agāt miseri: iugulū parat alter
Vellendū caput exerit alter
Excipit hic tumido letalia vulnēa tergo
Conditur illi pectore ferrū
Sūt qui desiliant pelago et sua corpora morti
Obijciant certe / fugientes

Sumēte penas nimiū crudeliter hostem
Ast ubi tandē egreqꝫ quieuit
Debacchata satis rabies: iam mixtio hostis
Mergit mortua viuaqꝫ ponto
Quis retinere queat lachrymas? que saxea corda
Non spetie mollescere tali?
Sāguineis vndis hoīm voluūtur acerui
Ipsa vel equora lata redūdant
Mortuꝰ hic fluitat/ illi vita est aīmusqꝫ
Sed caret is que brachia iactet
Turbaqꝫ nare potēs oppressa cadauere denso
Heret: et irrita brachia iactat
¶ Heu nō me tellus īfortunatior vsqꝫ
Fatū adeo miserabile nulli
Vndiqꝫ clausa premor/ pugna est intusqꝫ forisqꝫ
Vndiqꝫ mors me pallida spectat
Sū tot nuda meis rebꝰ/ tolerabile: si nō
Et populi viduata cateruis
Res bello periere mee: bellūqꝫ et egestas
Seua viros hausere frequētes
Preterea pars magna mei toto errat ī orbe
Exul: egens victusqꝫ larisqꝫ
Nec miseris dulcē patriā: nec visere paruā
Fas sobolem cū coniuge chara
¶ Ergo sopiti cātꝰ hilaresqꝫ choree
Territa gaudia conticuere
Multꝰ vbiqꝫ dolor/ implentur questibꝰ ether
Ingens occupat ōnia luctꝰ
Merces ille suas deplorat egenꝰ adeptas
Hec plangit viduata marito

Eluget natos amissos orba senectus
Pupilli fleuere parentē
Tam fata sui mature apteqꝫ cubili
Non semel ingemuere puelle
Ipsa vel indigno languet merore iuuēt⁹
Prorsus tantis molib⁹ impar
Quo superi tantas quo crimine mouim⁹ iras?
Quo merite tot crimine penas?
Si dabimur leto/et iāpridē hollādia diuis
Inuisis superest: peream⁹
Quādo sic placitū/mortē nil deprecor: oro
Aduolitet pernicib⁹ alis
Mors cita mun⁹ erit/ꝑperato occūbē casu
Si datur: occubuisse iuuabit
Ast nuchi qui tādem tātorū causa malorū
Hij mea viscera quos genuere
Quos alui quib⁹ a nobis est q̄cq̄d honorū est
Per nos quicq̄d diuitiarū
Dānū si dederit vinc⁹ meritis tibi nullis
Non capies graue pectore vuln⁹
Sin nocuisse parant hij quos ꝓdesse decebat
Ingenti feriere dolore
Vos ne mei gnati miserā laniare parētē?
Has ego per lachrymas gemitūqꝫ
Per vos oro ipsos/per dulcia pignora/ nō sic
Non sit cūcta potēcia tanti
Vt pietas tumido decedat pectorē toto
Et subeat crudelis Erijmnis
Est onus ois honos, idē res lubrica sꝫ
Et curis comitatur amaris

Celsa ferit vent⁹/nõ sũt sublimia tuta
Alta cadũt grauiore ruina
¶ Preclaris etiã parci decuitq3 soletq3
At regionũ ego cessero nulli
Quãuis pregrãdes Libiae super am⁹ aristas
Nec pecoris magis altera habũdat
India mittit ebur/mittũt sua thura Sabei
India fuluũ iactat Hydaspen
Est quã Pactol⁹ est quã Tag⁹ amnis inauret
Claris hec fecũda metallis
Adde alibi pulchrã reperiri littoȇ gẽmã
Hic splẽdẽtia marmora nasci
Quis vites Rheni q̃s Thmoli nescit odores?
Cui nõ cognita vellera Serũ?
Nec me Sidoniis iactatũ preterit ostrũ
Assyriũ neq3 fallit amomũ
Dotes queq3 suas tellus habet: attamẽ ausit
Me nõ vlla negare priorẽ
Sed q̃d lamẽtor? quid ianes fũdo querelas
Verba tulit citius õnia vent⁹
Nil prosũt lachryme/nil tot suspiria prosũt
Occlusas pulsauim⁹ aures
Heu quos implorẽ. que supplex numina poscã?
Quis laturus opem pereũti?
¶ Magne parens rerũ tremefactãs oĩa nutu
Qui mũdi moderaris habenas
Te penes est vite pariter mortisq3 potestas
Nent tuo seue iussa sorores
Tu iubeas par alma/q̃es trãquilla resurget
Bellũ oritur si iusseris idem

Aspice fortunas oculis qb⁹ õnia nostras
Aspice tantos oro labores
Me pereūte tua pars magna occūbet honoris
Thure ego centū templa vaporo
Virginibusq; tibi quid sū factura sacratis
Quarū tu contactus amore?
Quasq; tu⁹ manet āplexus thalamiq; pudici
Quas tibi sponsas anxia seruo
Ecquid ehem video? īmanes pādūt hyatus
Tartarei/accensiq; furore
Supplicia Eumenides ꝑparāt noua/q̄ mala tāta
Tanta meos ne manēt mala gnatos.
Horreo conspiciens. riguit coma/surgit ī auras
Mēbra fluūt sudore tremūtq;
Huc agite o gnati tātas euadite penas
Huc oculos huc vertite vestros
Plura loquebat̄: si non pauitantia velox
Pectora somn⁹ destituisset

¶ Deo Gracias.

¶ Finit Silua Carminū per Aellaertū
Gauter calcogͣphū castigatissime
exaratū in Gouda ad
decimū quītū

¶ Anno mille- simo	Kalendas Junij.	Quingētesimo xiij.
		

Charles V born 1500.
son of Philippe le Beau - died 1506

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 16 05 08 022 5